

KONZERVATÍVNE LISTY

KONZERVATÍVNY INŠTITÚT M. R. ŠTEFÁNKA

NOVEMBER 2004

OBSAH :

ÚVOD :
Začíname
Ondrej Dostál

SPOLOČNOSŤ :
Pätnásť rokov
Štefan Hríb

EKONOMIKA :
Euro: Preteky v „skokoch do tmy“
Peter Gonda

REGIÓNY :
Slovensko- rozpoltená krajina?
Dušan Sloboda

GLOSA :
Problém Davida Byrna
Radovan Kazda

ZAČÍNAME Ondrej Dostál

Konzervatívne postoje dostávajú na Slovensku rôzne čudné nálepky. Podľa jednej z nich sú pravicovým radikalizmom, podľa inej prejavom eurofóbie a podľa ďalšej zasa fundamentalizmom. Všetky tri obvinenia sú pomýlené.

Za pravicový radikalizmus je vydávaná kritika prebiehajúcich reforiem sprava, poukazovanie na ich nedostatok, či presvedčenie, že je predčasné vyhlasovať reformy za zrealizované a ukončené. Ak to konzervatívci robia, nie je to preto, žeby mali záľubu v reformách pre reformy. Nie je to ani prejav žiadneho pravicového radikalizmu, ale prosté uvedomenie si pretrvávajúceho nadmerného zasahovania štátnej moci do života a konania občanov, najmä do konania ekonomického, teda do trhového hospodárstva. Na rešpektovaní a presadzovaní hodnôt individuálnej slobody, osobnej zodpovednosti človeka za seba samého a za svoju rodinu, na preferovaní prirodzených, a teda dobrovoľných foriem solidarity pred jej vynucovaním prostredníctvom štátu, ani na požiadavke obmedzenia zásahov štátnej moci do ekonomiky a života občanov na minimálnu nevyhnutnú mieru nie je vôbec nič radikálne. Naopak, radikálne deformované je presvedčenie, že štát má nahrádzať zodpovednosť jednotlivcov a pôsobiť ako ich opatrovník, že v mene rovnosti možno obmedzovať slobodu a že štátom vynucované masívne prerozdelenie súkromných zdrojov cez verejné rozpočty je prejavom solidarity.

Konzervatívci kritizujú súčasné pomery v Európskej únii, odmietajú schválenie európskej ústavy a upozor-

ňujú, že je nesprávne sa ponáhlať s nahradením slovenskej koruny eurom. Táto kritika však nie je prejavom eurofóbie, lebo nemá nič spoločné s nenávisťou, či odporom voči iným európskym národom alebo Európe ako takej. Táto kritika naopak vychádza z tradičných európskych hodnôt založených na judaisticko-kresťanskom dedičstve a obhajobe slobody a prirodzeného usporiadania sveta. Nie je celkom konzistentné presadzovať na Slovensku re-

Konzervatívci si nemyslia, že všetko na svete je relatívne, že pravda neexistuje a že všetko sú len rozličné a rovnako hodnotné názory.

formy obmedzujúce zasahovanie štátu do ekonomiky a zároveň sa nečinne prizerať, ako sa prostredníctvom EÚ reguluje stále viac a viac oblastí nášho života do stále väčších a väčších detailov. Kritika rastúcej moci byrokracie, neprehľadného rozhodovania, prehľbovania centralizácie a rozširovania socialistických regulácií v EÚ nie je žiadnou eurofóbiou, ale obhajobou slobody, voľnej súťaže a tradičných hodnôt Európy a celého Západu.

Konzervatívci si nemyslia, že všetko na svete je relatívne, že pravda neexistuje a že všetko sú len rozličné a rovnako hodnotné názory. Rozlišovať dobro od zla, správne veci od nesprávnych a pravdu od lži nie je žiadnym fundamentalizmom, ako sa nám to niekto pokúša nahovoriť. Svet je zložitý, nie vždy možno vynášať jednoznačné súdy a nie všetko je čierno-biele, ale rovnako

nie všetko je iba rozmazane šedé. Hodnotový a mravný relativizmus nie je východiskom. Nebol ním pred dvadsiacimi rokmi a nie je ním ani dnes.

V rukách práve držíte prvé číslo *Konzervatívnych listov*, ktoré majú ambíciu stať sa fórom konzervatívnych postojov. Autori z radov pracovníkov a spolupracovníkov Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika sa Vás budú snažiť presvedčiť, že konzervatívne postoje nie sú pravicovým radikalizmom, eurofóbiou, ani fundamentalizmom. Každý mesiac Vám budeme v *Konzervatívnych listoch* prinášať analýzy a komentáre k aktuálnym problémom, k pripravovaným návrhom zákonov, k rôznym otázkam verejnej politiky, ako aj informácie o aktivitách Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika a o dianí v konzervatívnom prostredí na Slovensku i v zahraničí.

Nie sme pravicoví radikáli, ale neveríme, že štát môže za nás vyriešiť všetky naše problémy. Prečítajte si článok Dušana Slobodu *Slovensko - rozpoltená krajina?* Nie sme eurofóbi, ale neželáme si ďalšiu centralizáciu EÚ a budeme sa brániť nezmyselným reguláciám prichádzajúcim z Bruselu. Prečítajte si článok Petra Gondu *Euro: Preteky v „skokoch do tmy“* a glosu Radovana Kazdu *Problém Davida Byrna*.

Nie sme fundamentalisti, ale nebojíme sa pomenovať veci pravými menami. Prečítajte si úvahu Štefana Hríba *Pätnásť rokov*. Sme konzervatívci a chceme Vám ponúkať myšlienky, ktoré si stojí za to prečítať. *Začíname*. Čítajte Konzervatívne listy.

Autor je riaditeľ KI

PÄTNÁŠŤ ROKOV Štefan Hríb

17. novembra 1989 siahol komunistický režim v Československu naposledy k násiliu. Použil ho vtedy na vlastné deti. Rozbil im na pražskej Národnej tŕide hlavy - a vzápätí sa rozpadol. Jakešov Ústredný výbor nemal odvahu postaviť proti miliónovým demonštráciám armádu, a ani Rusi, vyčerpaní plánovaným hospodárstvom, diktatúrou proletariátu, bojom proti Bohu a neústupným Reaganom už nevládali pomôcť.

A tak sa menila ústava, Husáka vystriedal Havel a začala sa sloboda.

Odvtedy prešlo pätnásť rokov. Je to krátka doba, ale my sme sa v nej o sebe dozvedeli veľa nového. Aj to, že sa už predsa len vieme vzoprieť, ale aj to, čo sme o sebe nikdy nechceli vedieť - že nemáme pamäť a že sme pripútani k hmote oveľa viac než k duchu.

Po tých pätnásť rokoch vieme, že to nebola Praha, ale najmä my sami, kto dokázal tejto krajine príšerne škodiť. Už dokonca začíname tušiť, že to nebol ani len ten jeden obhrublý vidiečan, kto nadlho zničil naše šance byť slušnou krajinou - nevládne už šesť rokov a my zisťujeme, že tu aj bez neho vládne politika nemravnej moci.

Vieme už aj to, že samostatnosť nám z našich národných komplexov

nepomohla. Tak trochu o tom svedčí eufória, s ktorou prežívame vzostupy našich inak skvelých hokejistov, úplne to však vyjavuje najmä náš poddanský postoj k trendom z Bruselu. Dodnes tu platí, že kto má vlastný názor, nie je na Slovensku cenený, ale kameňovaný. A ak tu niekto predbehne o pár rokov dobu, je ešte stále kruto odmietnutý, aby neskôr na jeho myšlienkach iní pokojne prežívali.

Aj iné veci sme si za tých pätnásť rokov overili. Že sa napríklad ešte stále vieme navzájom dosť nenávidieť - až tak, že sa pre výhody moci dokážeme unášať a vyhadzovať do vzduchu. Ale tiež, že potom dokážeme na to všetko zabudnúť a s nádejou pokukovať jeden po druhom, ak ide o moc v budúcej vláde. Stále teda chceme najmä prežiť, v tomto sa už celé stáročia veľa nezmenilo.

Vieme už, že dokážeme robiť zaujímavé zvraty. Najskôr sme reformy odmietali a aj preto sa rozpadlo Československo. Nasledoval zápas o povahu tohto štátu, ktorý sledoval slobodný svet s veľkými obavami. Podarilo sa, dokonca sme dnes v reformách predbehli takmer celú Európu. Táto nestálosť je momentálne výhodná, svedčí však o akejsi základnej nezrelosti.

Overili sme si aj to, čo sme o sebe dlho tušili. Nemáme hrdú elitu, chýba nám jasný hlas intelektuálov, počujeme od nich len samé triviality, odvodeniny a účelové pravdy.

Necítime ani len cenu vlastnej kultúry. Vzhliadame sa v Západe, ale preberáme z neho najmä to najnižšie. Sme provinční, až to niekedy bolí.

Ale napriek všetkému stálo tých pätnásť rokov určite za to. Dokonca tvrdím, že 17. november 1989 bol na Slovensku úspešný.

Nebyť toho dátumu, nikdy by sme to všetko o sebe nezistili. Áno, ten deň je našim zlým svedomím. Už pätnásť rokov nás obťažuje, pretože ním musíme pomeriavať všetko, čo konáme. Ak ale niečo z tých novembrových dní pretrvalo, potom je to práve toto - už pätnásť rokov tu máme vzťažnú hodnotu, ktorú síce občas chceme vygumovať, od ktorej však nemôžeme ujsť. To nie je málo. To je strašne veľa.

Nie sme ešte tým, čo sme v tú sychravú jeseň v húfoch podpisovali. Už pätnásť rokov ale vieme, čím by sme byť mali - a hoci by sme veľmi chceli, od tohto poznania len tak ľahko neutečieme.

Autor je šéfredaktor vznikajúceho týždenníka Týždeň

EURO: PRETEKY V „SKOKOCH DO TMY“ Peter Gonda

„Je veľká pravdepodobnosť kolapsu eurozóny kvôli rastúcim rozdielom, ktoré sa v nej hromadia...“

„...eurozóna sa rozpadne do 5 až 15 rokov.“

Prof. Milton Friedman,
nositeľ Nobelovej ceny za ekonómiu

Hoci reálne nehrozí návrat centrálnu plánovanej spoločnosti v jej totalitnom prevedení pred novembrom 1989, aj tak sa k nám v skrytejšej podobe a v demokratickejšom „prestrojení“ vkrádajú jej „naklonované formy“. Dnes je totiž moderné realizovať sen o integrácii Európy v štýle „čím skôr, tým lepšie“.

Nečaká sa na prirodzenú integráciu, ktorá by mohla byť uskutočňovaná

evolučne: zdola a neobmedzovanou konkurenciou. Nie. Proces vraj treba urýchliť, teda riadiť. Pod zámienu integrácie a spoločného trhu preto dochádza v EÚ čoraz viac k harmonizovaniu (teda k zjednocovaniu) ekonomických a iných podmienok. „Okorenené“ to je mnohými reguláciami trhu a snahou o vyrovnávanie akýchkoľvek rozdielov.

Do takto „riadeného“ vývoja európskej integrácie opticky zapadá spoločná mena. Euro-plánovačom neprekáža ani to, že pre fungovanie menovej únie v prirodzene výrazne rozdielnych oblastiach nie sú ešte ani zďaleka vytvorené podmienky. *Takáto menová unifikácia je i v historickom kontexte experimentom a podľa amerického profesora ekonómie Barry Eichengreena aj „...skokom do tmy“ (Eichengreen, B.: European Monetary Unification).*

Dnes sme však paradoxne svedkami práve pretekov v „skokoch do tmy“. Vlády nových krajín EÚ súťažajú, kto sa skôr stane členom Hospodárskej a menovej únie (EMÚ). Naša vláda a národná banka sa tiež nechcú nechať zahabiť, a tak deklarujú zámer čo najrýchlejšie vstúpiť do eurozóny. Nedávno sa vláda rozhodla a s Eurostatom dohodla na roku 2009.

Pripomeňme ale niekoľko dôvodov, prečo (by) sme sa nemali ponáhľať s rozhodnutím o vstupe do eurozóny.

Primárne, zánik vlastnej meny, jej povinné nahradenie eurom a zánik výmenného kurzu koruny a presun menovej politiky z domácej na nadnárodnú, menej účinnú úroveň sú vážne celospoločenské rozhodnutia. *Ekonomické zdôvodnenie* opodstatnenosti a výhodnosti vstupu Slovenska do eurozóny, dokonca už v roku 2009,

prítom *chýba*. Slovenská vláda na rozdiel od napríklad britskej nepodložila svoje rozhodnutie porovnaním potenciálnych efektov na obyvateľov, firmy a trhy v prípade neexistencie kurzu domácej meny s tým, keby sme si ju ponechali.

Značné ekonomické, cenové a iné zaostávanie subjektov a podmienok v SR za tými v EMÚ a systémové problémy v eurozóne sú nezanedbateľnými bariérami nášho (najmä skorého) členstva v nej. Ponáhľať sa s prijatím eura v čase, keď v eurozóne rastie nestabilita a neistota, osobitne z nedodržiavania podmienok tzv. Paktu stability a rastu, je neracionálne. Nielen deficity verejných financií a ich de facto akceptované nedodržiavanie v stanovenej hranici sú rizikom pre ďalších členov EMÚ. Výstrahou je i väčšia zviazanosť s ekonomikami (napríklad nemeckou), ktoré majú

vážne ekonomické problémy.

Byrokratické nanútenie zániku koruny a strata jej výmenného kurzu ako ceny a zdroja informácií na trhu sú však podstatné. Vzdanie sa kurzu koruny v čase nedokončenej transformácie a výrazných rozdielov medzi SR a EMÚ navyše znamená aj vzdať sa určitej pružnosti a konkurenčnej výhody. Stratí sa ním totiž nielen napríklad „trestanie“ nedisciplinovanej politiky vlády znehodnotením kurzu meny, ale aj trhové vyrovnávanie porúch a iných náhlych vplyvov v ekonomike. Skoršia strata kurzu tak predstavuje väčšie riziká pre obyvateľov Slovenska v podobe tlakov na vyššiu infláciu alebo vyššiu nezamestnanosť. Mementom sú ekonomické a iné problémy Východného Nemecka, ktoré sú dôsledkom aj predčasného zjednotenia so Západným Nemeckom, navyše pri politicky určenom kurze marky 1:1.

Spôsob a rýchlosť zavádzania európskej meny potvrdzujú, že *euro je nástroj politickej centralizácie v EÚ*. Takýto vývoj v únii je tak proti tradičným hodnotám, ktoré boli zdrojom bohatstva časti Európy v minulosti – konkurencia s rôznosťou a osobná sloboda s osobnou zodpovednosťou. Konzervatívnou odpoveďou na otázku možnosti ekonomickej integrácie Európy *by* preto *mohla byť zóna voľného obchodu bez bariér a regulácií a s rôznymi podmienkami a menami*. Neuvažovať o vstupe Slovenska do EMÚ prinajmenšom v horizonte predpovede Milтона Friedmana *by* znamenalo nehnať ľudí do prílišného rizika (ku „skoku do tmy“) a postaviť sa na *obranu* hodnôt západnej civilizácie.

Autor je analytik KI

SLOVENSKO - ROZPOLTENÁ KRAJINA? Dušan Sloboda

Uplynulo pätnásť rokov od nežnej revolúcie. Pätnásť rokov od počiatku systémovej zmeny, ktorou sa skončila vláda komunistického totalitného režimu brániaceho osobnej slobode ľudí. Režimu, ktorý sa tiež neúspešne snažil o umelé vyrovnávanie rozdielov, vrátane tých regionálnych.

Pätnásť rokov po novembri '89 sa však u nás opäť udomácnujú snahy o neprirodzené vyrovnávanie regionálnych rozdielov, skrývajúce sa pod oblasť regionálneho rozvoja. I keď táto agenda ako politická téma u nás dlho spala, oživil ju súčasné parlamentné strany v období pred referendumom o vstupe do EÚ. Za účelom zmiernenia regionálnych rozdielov totiž realizuje svoju regionálnu politiku EÚ. Jej finančným vyjadrením sú dnes tak často spomínané eurofondy. Takmer celá politická scéna odvtedy zborovo hlása, že spásou pre naše regióny budú príspevky z týchto fondov. Nielen postkomunisti si zrejme s nostalgiou spomínajú na koniec 80-tych rokov 20. storočia, kedy boli vo vtedajšej uzavretej centrálne plánovanej ekonomike historicky najnižšie regionálne rozdiely na Slovensku. O ďalšej „modernizácii“ Slovenska, sľaby nadväzujúcej na epochu socialistickej industriálnej urbanizácie, si ľudie svoje i tzv. moderná pravica.

Výsledky viacerých analýz však dokumentujú jednoznačné zlyhanie regionálnej politiky EÚ. Zo 44 regiónov

v EÚ, ktoré v roku 1989 spĺňali kritérium zaostalosti – čiže ich ekonomická úroveň nedosahovala 75 percent HDP na obyvateľa priemeru EÚ v parite kúpnej sily – sa v súčasnosti v tejto spoločnosti nachádza stále 43 z nich. Niet známkov o trende približovania sa ich hospodárskej úrovne k zvyšku EÚ. Svedčí to o tom, že regionálna politika EÚ je typickým príkladom centrálne plánovanej redistribučnej stratégie, ktorá len dopomáha ku konzervácii aktuálneho stavu. Neexistuje pozitívny vzťah medzi podporou zo štrukturálnych fondov a regionálnym hospodárskym rastom, a to ani po viacerých rokoch od poskytnutia pomoci.

Spomínané kritérium zaostalosti v súčasnosti spĺňajú i naše regióny, okrem Bratislavského kraja. I keď existujúce štatistiky realitu dostatočne neodrážajú, regionálne rozdiely sú prirodzené a existujú i vo vyspelejších krajinách. Reči o rozpoltenej krajine, postavené na porovnaní hospodárskej vyspelosti Bratislavy ako centra a zvyšku Slovenska ako periférie, sú falošné a zbytočne sa nimi vyvoláva v časti obyvateľstva frustrácia. Výsledkom je zvýšená miera skepsy, tak vlastnej obyvateľom tejto krajiny, odo vzdanosť, nechota prevziať osobnú zodpovednosť a oslabovanie občianskej odvahy. Vytváraná ilúzia o rozvoji za pomoci prerozdelenia prostredníctvom všakovakých fondov je však

len optickým klamom. Zakrýva sa tak realita, v ktorej sú v popredí záujmy kruhov blízkych vládnucim stranám, často ľživo vydávané za verejné. Tieto záujmy sa zhmotňujú vo forme korupcie a klientelizmu, či už vo fáze posudzovania projektov, alebo prostredníctvom verejného obstarávania. Je to realita plná prázdnoty, nárastu populizmu, absencie dôstojnosti a morálky.

Aj naša nedávna minulosť a skúsenosti z nej dokazujú, že cesta centrálného prerozdelenia zdrojov je neefektívna. Ak nesnívate o znovuzavedení totalitného režimu, vyrovnanie rozdielov je čírou utópiou. Komu zobrať, aby sme mohli prerozdeľovať a rozdávať? A prečo vôbec? Je úlohou štátu vytvárať podmienky, v ktorých by mohli byť ľudia úspešní, alebo im v tomto úspechu brániť či trestať ich zaň? Potrebná je rezignácia štátu na presadzovanie a vynucovanie jedinej vízie o rozvoji regiónov tejto krajiny. Priestor treba dať názorovej pluralite ľudí a samospráve v regiónoch a umožniť tak konkurenciu prístupov k regionálnemu rozvoju. Posilniť by sa mal tiež vzťah medzi občanom – voličom a voleným predstaviteľom – regionálnym politikom, čiže úloha lokálnej demokracie ako takej, vrátane kontroly verejnosťou.

Autor je analytik KI

PROBLÉM DAVIDA BYRNA Radovan Kazda

Nakoľko sa boj proti fajčiarom nezdá byť Európskej komisii dostatočne dôrazný, zverejnil komisár David Byrne návrhy na grafické stvárnenie škodlivosti fajčenia na obaly od cigariet. Dizajnu škatuliek by mali dominovať fotografie rakovinových pľúc, pažeráka a ústnej dutiny, ale i „menej drastické“ zábery na mŕtvolu v márnici, či zadymený detský plod.

Zámer Davida Byrna má dozaista ušľachtilý i pragmatický pôvod, napokon, upozorňovať na riziká používania tohoto výrobku priamo na jeho obale je výhodné najmä odvtedy, čo sú americkí producenti tabaku nútení platiť odškodnenia spotrebiteľom za ich vlastnú nerozvážnosť. Celý problém má však jeden háčik. Zatiaľčo alarmujúci nápis, hoci aj neúmerne veľký, možno s istou dávkou nevkusu považovať za súčasť návodu na použitie, obrázok zhubného nádoru v pokročilom štádiu na škatuľke od cigariet má najmä odstrašujúci charakter. Ba čo viac, bude to snáď prvý prípad v dejinách obchodu, kedy cieľom

reklamného dizajnu nebude dopyt po výrobku zvýšiť, ale práve naopak.

Nech hľadáme na dôvody existencie dopytu po tabaku akokoľvek kriticky, vdychovanie tabakového dymu je nespochybniteľnou kultúrnou tradíciou našej civilizácie, tak ako konzumácia podobne škodlivého alkoholu či lahôdok z údeného mäsa. Tie však ostávajú bez postihu. Je veľmi ťažké odhadnúť, aký podiel fajčiarov sa po tejto kampani odnaučí fajčiť bez toho, aby začali užívať inú drogu alebo získali inú závislosť. Tento aspekt je pre komisára EÚ evidentne nepodstatný.

Zdá sa, že problém regulácie škodlivých prvkov spoločnosti prerásoval Davidovi Byrnovi cez hlavu. Teraz, keď sme pripustili úlohu spoločnosti, aby nútilo výrobcov zhoršovať vzhľad ich výrobkov, môžeme pokračovať tým, že ich prinútíme „prismradiť“ tabak osobitou arómou, napríklad pachom spálenej pneumatiky, či zhoreného ľudského mäsa.

Otázne ostáva, do akej miery spadá tento postup pod základný účel európskej integrácie liberalizovať obchod a zjednodušiť pravidlá výmeny. S týmto nemá problém David Byrne ani Európska únia.

S takouto úniou však máme problém my.

Autor je analytik KI

UDIALO SA:

1) Dňa 2. septembra 2004 usporiadal Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika (KI) v rámci pravidelných konzervatívnych klubov seminár k 65. výročiu začiatku 2. svetovej vojny na tému „Druhá svetová vojna a zlyhanie západných demokracií“, na ktorom vystúpili s prednáškami Tomáš Zálešák, politológ a poradca predsedu NR SR, a Peter Osuský, prorektor Univerzity Komenského, podpredsa OKS.

2) Dňa 7. septembra 2004 usporiadal KI konferenciu na tému „Čo znamená euro pre Slovensko?“. S prednáškami vystúpili: Marián Nemeč, riaditeľ Inštitútu menových a finančných štúdií NBS, Petr Mach, výkonný riaditeľ Centra pro ekonomiku a politiku (CEP) z Prahy, Peter Gonda, ekonomický analytik Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika a Dalibor Roháč, analytik Inštitútu pre slobodnú spoločnosť. Texty všetkých prednášok sú dostupné na internetovej adrese www.konzervativizmus.sk

3) Dňa 2. októbra 2004 prednášal Peter Gonda na seminári *Mladých konzervatívcov „Česko - Slovenské právové dni 2004“* v Trenčianskych Tepliciach.

4) Dňa 6. októbra 2004 vystúpil v rámci pravidelných konzervatívnych klubov v priestoroch KI filozof Peter Fotta z Katedry politológie Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity s prednáškou na tému *„Tomáš Akvinský a jeho dielo“*, pri príležitosti nadobudnutia významného diela Tomáša Akvinského „Theologická summa“ do knižnice Konzervatívneho inštitútu.

5) Dňa 11. októbra 2004 usporiadal Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika, v spolupráci s Centrom pro ekonomiku a politiku z Prahy, konferenciu s názvom *„Prečo treba odmietnuť európsku ústavu“*, ktorá sa uskutočnila v Pálffyho paláci v Bratislave. Medzi

prednášajúcimi vystúpili: Vladimír Palko, minister vnútra SR a podpredsa Kresťanskodemokratického hnutia, Ivo Strejček, poslanec Európskeho parlamentu za ODS, Peter Zajac, prezident KI, Petr Mach, výkonný riaditeľ CEP-u, Peter Gonda, analytik KI a ďalší. Texty prednášok sú dostupné na internetovej adrese KI.

6) V dňoch 14. - 15. októbra 2004 sa konala medzinárodná konferencia *„Work First Europe“* v Budapešti (www.workfirsteurope.com). Na pozvanie pána Jasona Turnera z renomovaného amerického think-tanku Heritage Foundation sa jej za Konzervatívny inštitút zúčastnili ekonomický analytik Peter Gonda a spolupracovník KI Peter Tatár. Ich prezentácie sú dostupné na internetovej adrese KI.

7) V dňoch 14. - 16. októbra 2004 sa Ondrej Dostál, Radovan Kazda a Dušan Sloboda zúčastnili konferencie *„15 let po sametu - kritické ohľadnutí“* v Špindlerovom mlýne v ČR, ktorú usporiadal Občanský inštitút z Prahy. Ondrej Dostál vystúpil v panelovej diskusii venovanej problematike konzervativizmu v médiách po roku 1989.

8) Dvojtyždenník Profit, č. 39 - 40, uverejnil profilový rozhovor s Petrom Gondom pod názvom *„Európska únia smeruje k euro-štátu“*.

9) V septembri a v októbri publikovali svoje texty viacerí analytici a spolupracovníci Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika. Všetky texty sú prístupné i na internetovej stránke KI.

10) Dňa 7.10.2004 diskutoval Peter Gonda na tému „Slovensko - najreformnejšia krajina na svete“ v relácii Slovenskej televízie „Pod lampou“.

11) Dňa 25.10.2004 diskutoval Radovan Kazda k problematike Environmentálneho fondu v diskusnej relácii „Téma dňa“ v televízii TA3.

PRIPRAVUJEME:

Dňa 16. novembra od 9:00 hod. sa vo V-klube na Nám. SNP v Bratislave koná konferencia KI, ktorá sa zaoberá kritickým pohľadom na spoločnosť po roku 1989, pri príležitosti 15. výročia „nežnej“ revolúcie.

Dňa 23. novembra 2004 v Košiciach a 24. novembra 2004 v Nitre sa uskutočnia konferencie KI s názvom „USA, Európa, Slovensko (Je Amerika naozaj taká, ako ju poznáme z hollywoodskych filmov?)“, zamerané na spoločenské, politické, historické a sociálne špecifiká americkej spoločnosti vo vzťahu k Európe a Slovensku. V rámci konferencií vystúpia Daniel Bútora, publicista a bývalý riaditeľ slovenského vysielania Rádia Slobodná Európa, Tomáš Zálešák, politológ a poradca predsedu NR SR, Bill Baker zo Združenia za sociálnu reformu Košice a František Šebej, zahraničnopolitický analytik, redaktor týždenníka Týždeň

Dňa 8. decembra 2004 sa v Pálffyho paláci v Bratislave uskutoční seminár KI, zameraný na problematiku menovej politiky v SR.

Bližšie informácie o konferenciách, ich programe a možnosti prihlásenia sa na ne, sú priebežne publikované na www.konzervativizmus.sk.

KONZERVATÍVNY
INŠTITÚT
M. R. ŠTEFÁNIKA
M. R. ŠTEFÁNIK
CONSERVATIVE
INSTITUTE